

Osavuosisikatsaus tammi–syyskuu 2017

18.10.2017

Kolmas neljännes 2017

- Liikevaihto: 454 miljoonaa euroa (419)
- Käyttökate: 165 miljoonaa euroa (154, vertailukelpoinen 155) ja liikevoitto 109 miljoonaa euroa (98, vertailukelpoinen 100)
- Tulos ennen veroja: 104 miljoonaa euroa (93, vertailukelpoinen 94)
- Osakekohtainen tulos: 0,53 euroa (0,47, vertailukelpoinen 0,48)
- Kassavirta investointien jälkeen: 113 miljoonaa euroa (47)
- Mobiilin liittymäkohtainen liikevaihto (ARPU) kasvoi 17,8 euroon (17,7 ed. neljänneksellä)
- Mobiililiittymien vaihtuvuus kasvoi 23,4 prosenttiin (18,2 edellisellä neljänneksellä)
- Mobiilipalveluiden liikevaihto kasvoi 6,3 prosenttia 204 miljoonaan euroon (192)
- Elisan matkaviestinnän liittymäkanta kasvoi neljänneksen aikana 9 600 liittymällä
- Kiinteän verkon laajakaistaliittymäkanta oli edellisen neljänneksen tasolla
- Nettovelka/käyttökate: 1,9 (2,0 31.12.2016), velkaantumisaste: 116 % (116 31.12.2016)

Tammi–syyskuu 2017

- Liikevaihto: 1 315 miljoonaa euroa (1 202)
- Käyttökate: 457 miljoonaa euroa (424), liikevoitto 285 miljoonaa euroa (263)
- Vertailukelpoinen käyttökate: 460 miljoonaa euroa (425) ja liikevoitto 289 milj. euroa (265)
- Tulos ennen veroja: 317 miljoonaa euroa (246), vertailukelpoinen 275 milj. euroa (247)
- Osakekohtainen tulos kasvoi 1,66 euroon (1,24) ja vertailukelpoinen 1,40 euroon (1,25)
- Kassavirta investointien jälkeen: 252 miljoonaa euroa (180)

Keskeiset tunnusluvut

Miljoonaa euroa	7–9/2017	7–9/2016	Δ %	1–9/2017	1–9/2016	Δ %
Liikevaihto	454	419	8,4	1 315	1 202	9,4
Käyttökate	165	154	7,4	457	424	7,6
Vertailukelp. käyttökate	165	155	6,6	460	425	8,1
Liikevoitto ¹⁾	109	98	10,2	285	263	8,4
Tulos ennen veroja ¹⁾	104	93	11,2	317	246	28,7
EPS, EUR ¹⁾	0,53	0,47	12,4	1,66	1,24	33,6
Käyttöom.investoinnit	58	42	40,0	176	142	23,8

¹⁾ Vertailukelpoinen 7–9/2017: liikevoitto 109 milj. euroa, tulos ennen veroja 104 milj. euroa ja osakekohtainen tulos 0,53 euroa. Vertailukelpoinen 1–9/2017: liikevoitto 289 milj. euroa, tulos ennen veroja 275 milj. euroa ja osakekohtainen tulos 1,40 euroa. Vertailukelpoinen 7–9/2016: liikevoitto 100 milj. euroa, tulos ennen veroja 94 milj. euroa ja osakekohtainen tulos 0,48 euroa. Vertailukelpoinen 1–9/2016: liikevoitto 265 milj. euroa, tulos ennen veroja 247 milj. euroa ja osakekohtainen tulos 1,25 euroa.

Rahoitusasema ja kassavirta

Miljoonaa euroa	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Nettovelka	1 120	1 007	1 124
Nettovelka/käyttökate ¹⁾	1,9	1,8	2,0
Velkaantumisaste, %	116,0	110,4	115,7
Omavaraisuusaste, %	37,5	39,6	38,5

Miljoonaa euroa	7–9/2017	7–9/2016	Δ %	1–9/2017	1–9/2016	Δ %
Kassavirta investointien jälkeen ²⁾	113	47	138	252	180	40

¹⁾ (korolliset velat – rahavarat)/(neljän edellisen vuosineljänneksen vertailukelpoinen käyttökate)

²⁾ Ilman osakesijoituksia ja lainan takaisinmaksua 7–9/2017 71 milj. euroa (72). Ilman osakesijoituksia, osakkeiden myyntiä ja lainan takaisinmaksua 1–9/2017 202 milj. euroa (228). Ks. yksityiskohdat sivulla 5.

Muita operatiivisia lukuja osoitteessa elisa.com/sijoittajille (Elisa Operational Data.xlsx).

Toimitusjohtaja Veli-Matti Mattila:

Elisan Pohjolan ja Baltian* rajattoman datakäytön Premium-liittymillä erinomainen kysyntä

Liikevaihto ja tulos kasvoivat jälleen vuoden kolmannella neljänneksellä. Tulosta paransivat mobiiliin palveluliikevaihdon kasvu, Elisan operatiivisen toiminnan tuottavuuden parantuminen sekä viimeaikaiset yrityskaupat. Laadun ja toiminnan jatkuva parantaminen siivittivät Elisan kilpailukyyn vahvistumista.

Älypuhelimet ja nopeat mobiilidataliittymät ovat tärkeä osa kuluttajien, yritysasiakkaiden ja organisaatioiden arkea ja niiden suosio on yhä kasvussa. Elisan verkossa liikkuu eniten mobiilidataa Suomessa ja neljänneksi eniten Euroopassa. Ainutlaatuisten Premium-liittymien kysyntä on ollut vahvaa ja ne ovat tuoneet mobiilipalveluliikevaihdon kasvuun uuden lisän. Mobiililiittymäkanta kasvoi neljänneksen aikana 9 600 liittymällä ja kiinteän verkon laajakaistaliittymäkanta pysyi samalla tasolla.

Uudistimme kuluttajille suunnattua Elisa Turvapakettia. Palvelun avulla vanhemmat voivat valvoa lasten netinkäyttöä yhä paremmin sekä muun muassa paikantaa kadonneen puhelimen. Olemme lisänneet kuluttajille elämyksellistä ja viihteellistä tarjontaa. Elisa Viihteeseen on tulossa kolme uutta alkuperäissarjaa: kansainvälinen *Bullets* ja kotimaiset *Kolmistaan* ja *Jättekiva*. Lisäksi alkuperäissarja *Konttorista* alkoi toinen tuotantokausi.

Aloitimme yhteistyön VTT:n kanssa tarkoituksena auttaa pieniä ja keskisuuria yrityksiä digitalisoimaan toimintaansa ja hyödyntämään teollisen internetin IoT-ratkaisuja. Tavoitteena on kehittää erityisesti valmistavan teollisuuden tuotantoprosesseja, tuotteita ja uusia liiketoimintoja. Jo kolmannen kerran järjestettävä Elisa Innovation Challenge -kilpailu on edennyt finaalivaiheeseen. Kilpailussa etsitään uusia menestysinnovaatioita esineiden internetin, teollisuuden ratkaisujen ja älykotien piiristä. Voittaja julkaistaan Slush-tapahtumassa.

Tuomme ensimmäisenä Suomessa 5G-valmiuden mobiiliverkkoon. Rakennus on aloitettu Tampereella, mikä on ensimmäinen kaupunki, jossa uusi verkko toteutetaan näin laajasti. Valmistuessaan uusittu verkko tuo alueelle nopeammat ja luotettavammat verkkoyhteydet.

Kannustamme laajana yhteiskunnallisena Pidetään yhtä -hankkeena vanhempien ja nuorten kanssakäymisen lisäämistä. Sen osana elisalaiset osallistuvat vapaaehtoistyöhön olemalla läsnä nuorten arjessa. Digikouluihimme on osallistunut jo yli tuhat lasta ja jatkamme niiden toteuttamista kymmenessä alakoulussa eri puolilla Suomea.

Jatkamme määrätietoisesti asiakastyytyväsyyden ja toimintamme tuottavuuden parantamista edistävien toimenpiteiden toteuttamista. Tuottavuuden parantaminen, uusien palveluiden kehittäminen asiakkaille sekä vahva investointikyky luovat hyvät lähtökohdat kilpailukykyiselle toiminnallemme jatkossakin.

ELISA OYJ

*Suomi, Ruotsi, Tanska, Norja, Viro, Latvia ja Liettua

OSAVUOSIKATSAUS TAMMI-SYYSKUU 2017

Osavuositarkastus on laadittu IFRS:n kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita noudattaen, mutta sen laadinnassa ei ole noudatettu kaikkia IAS 34 -standardin vaatimuksia. Tämän osa-vuosikatsauksen tiedot ovat tilintarkastamattomia.

Markkinatilanne

Kilpailutilanne on ollut tiukka ja aktiivinen myös vuoden 2017 kolmannen neljänneksen aikana; sitä ovat leimanneet jotkin kampanjat ja investoinnit asiakashankintaan. Mobiiliiliittymien vaihtuvuus kasvoi kiristyneen kilpailun takia, johon vaikutti erityisesti ulkopuolisten jakelukanavien lisääntynyt käyttö. Älypuhelinmarkkinat ovat kasvaneet ja datapalveluiden käytön suotuisa kehitys on jatkunut. Noin 91 prosenttia vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä myydyistä matkapuhelimista oli älypuhelimia. Matkapuhelinmarkkinoiden kasvua on vauhdittanut entistä laajempi verkon kattavuus ja uusien 4G-nopeuksien kapasiteetti. Kilpailu kiinteän laajakaistan markkinoista lähinnä kiinteistöliittymissä on ollut edelleen tiukkaa. Perinteisten kiinteän verkon liittymien lukumäärä ja käyttö on laskenut.

Suotuisa kehitys IT- ja IPTV-viihdepalveluiden markkinoilla on jatkunut. Myös muiden digitaalisten palveluiden kysyntä on kasvanut.

Liikevaihto, tulos ja rahoitusasema

Liikevaihto ja tulos

Miljoonaa euroa	7-9/2017	7-9/2016	Δ %	1-9/2017	1-9/2016	Δ %
Liikevaihto	454	419	8,4	1 315	1 202	9,4
Käyttökate	165	154	7,4	457	424	7,6
Vertailukelp. käyttökate ¹⁾	165	155	6,6	460	425	8,1
Vertailukelp.käyttökate, %	36,4	37,0		35,0	35,4	
Liikevoitto	109	98	10,2	285	263	8,4
Vertailukelp. liikevoitto ¹⁾	109	100	9,0	289	265	9,1
Vertailukelp.liikevoitto, %	23,9	23,8		21,9	22,0	
Oman pääoman tuotto-% ²⁾	33,5	29,7		33,5	29,7	

¹⁾ 1-9/2017 3 miljoonan euron kertaluonteiset transaktiomenot Starman- ja Santa Monica Networks -kaupoista

²⁾ Edellisten neljän neljänneksen liikevoitto / edellisten neljän neljänneksen keskimääräinen oma pääoma

Kolmas neljännes 2017

Liikevaihto kasvoi 8 prosenttia edellisvuodesta. Viimeaikaiset yritysostot, mobiilipalveluiden ja kummankin asiakassegmentin digitaalisten palvelujen kasvu sekä Viron liiketoiminta ja laitemyynti kasvattivat liikevaihtoa. Liikevaihtoa heikensivät perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymämäärän väheneminen molemmissa segmenteissä sekä laskenut roaming- ja yhdysliikenne-liikevaihto Suomessa.

Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 7 prosenttia. Kasvu oli seurausta lähinnä liikevaihdon kasvusta sekä tehostamistoimista.

Nettorahoitustuotot ja -kulut olivat -5 miljoonaa euroa (-5). Tuloslaskelman tuloverot olivat -19 miljoonaa euroa (-18). Elisan nettotulos oli 85 miljoonaa euroa (75). Osakekohtainen tulos oli 0,53 euroa (0,47). Vertailukelpoinen nettotulos oli 85 miljoonaa euroa (77) ja osakekohtainen tulos oli 0,53 euroa (0,48).

Tammi-syyskuu 2017

Liikevaihto kasvoi 9 prosenttia edellisvuodesta. Viimeaikaiset yritysostot, mobiilipalveluiden ja kummankin asiakassegmentin digitaalisten palvelujen kasvu, laitemyynti sekä Viron liiketoi-

minta kasvattivat liikevaihtoa. Liikevaihtoa heikensivät perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymämäärän väheneminen molemmissa segmenteissä sekä laskenut roaming- ja yhdysliikenneliikevaihto Suomessa.

Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 8 prosenttia. Kasvu oli seurausta lähinnä liikevaihdon kasvusta sekä tehostamistoimista.

Nettorahoitustuotot ja -kulut olivat +31 miljoonaa euroa (-16), mikä johtui pääasiassa Comptelin osakkeiden myynnistä, joka oli arvoltaan 44 miljoonaa euroa. Tuloslaskelman tuloverot olivat -51 miljoonaa euroa (-47). Elisan nettotulos oli 265 miljoonaa euroa (199). Osakekohtainen tulos kasvoi 1,66 euroon (1,24). Vertailukelpoinen nettotulos oli 223 miljoonaa euroa (200) ja osakekohtainen tulos oli 1,40 euroa (1,25).

Rahoitusasema

Miljoonaa euroa	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Nettovelka	1 120	1 007	1 124
Nettovelka/käyttökate ¹⁾	1,9	1,8	2,0
Velkaantumisaste, %	116,0	110,4	115,7
Omavaraisuusaste, %	37,5	39,6	38,5

¹⁾ (korolliset velat – rahavarat)/(neljän edellisen vuosineljänneksen vertailukelpoinen)

Miljoonaa euroa	7–9/2017	7–9/2016	Δ %	1–9/2017	1–9/2016	Δ %
Kassavirta investointien jälkeen	113	47	138	252	180	40
Sijoitukset osakkeisiin	3	25		39	48	
Osakkeiden myynti				-44		
Lainan takaisinmaksu	-45			-45		
Vertailukelpoinen kassavirta investointien jälkeen	71	72	-2	202	228	-12

Kolmas vuosineljännes

Kassavirta investointien jälkeen kasvoi 138 prosenttia 113 miljoonaan euroon. Kassavirtaan vaikuttivat positiivisesti Starman-kauppaan liittyvän lainan takaisinmaksu, pienemmät osakeinvestoinnit, korkeampi käyttökate ja nettokäyttöpääoman vähäisempi negatiivisempi muutos. Suuremmat investoinnit ja lisenssimaksut pienensivät kassavirtaa.

Tammi–syyskuu 2017

Kassavirta investointien jälkeen kasvoi 40 prosenttia 252 miljoonaan euroon. Kassavirtaan vaikuttivat positiivisesti osakkeiden myynti, lainan takaisinmaksu, pienemmät osakeinvestoinnit ja korkeampi käyttökate. Nettokäyttöpääoman negatiivinen muutos, suuremmat investoinnit ja lisenssimaksut pienensivät kassavirtaa.

Rahoitusasema ja maksuvalmius ovat hyvällä tasolla. Nettovelka oli 1 120 miljoonaa euroa. Käteisvarojen ja nostamattomien kommitoitujen luottolimiittien määrä vuosineljänneksen lopussa oli 391 miljoonaa euroa. Elisa myönsi väliaikaisen lainan Starmanin myyjille joulukuussa 2016. Lainan jäljellä oleva määrä, 45 miljoonaa euroa, maksettiin takaisin kokonaisuudessaan syyskuussa.

Konsernirakenteen muutokset

Anvia TV ja Anvia Hosting sulautuivat Elisaan ja Anvia IT-Palvelut sulautui Elisa Appelsiiniin 1.7.2017. Anvia Telecom sulautui Elisaan 31.8.2017.

Syyskuussa 2017 Elisa osti Tampereen Tietoverkko Oy -kaapeli-TV-yrityksen jäljellä olevat osakkeet. Tällä hetkellä Elisa omistaa 100 prosenttia osakkeista.

Kuluttaja-asiakkaat

Miljoonaa euroa	7-9/2017	7-9/2016	Δ %	1-9/2017	1-9/2016	Δ %
Liikevaihto	292	268	8,7	830	758	9,6
Käyttökate	104	97	6,9	292	267	9,6
Vertailukelp.käyttökate	104	98	6,2	295	267	10,2
Vertailukelp.käyttökate, %	35,5	36,4		35,5	35,3	
Liikevoitto	68	63	7,8	187	167	12,1
Vertailukelp.liikevoitto	68	63	6,7	189	167	13,1
Käyttöomaisuusinvestoinnit	39	27	46,0	117	89	31,6

Muutos lasketaan käyttämällä tarkkoja lukuja ennen pyöristystä

Kolmas vuosineljännes

Liikevaihto kasvoi 9 prosenttia. Viimeaikaiset hankinnat, matkaviestintäpalvelujen ja digitaalisten palvelujen kasvu sekä laitemyynti lisäsivät liikevaihtoa. Suomen alhaisempi yhdysliikenneliikevaihto sekä perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymien väheneminen heikensivät liikevaihtoa. Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 6 prosenttia. Kasvu oli seurausta lähinnä liikevaihdon kasvusta sekä tehostamistoimista.

Tammi-syyskuu 2017

Liikevaihto kasvoi 10 prosenttia pääasiassa viimeaikaisten hankintojen, mobiilipalvelujen, laitemyynnin sekä uusien palvelujen kasvun vuoksi. Suomen alhaisempi yhdysliikenneliikevaihto sekä perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymien väheneminen heikensivät liikevaihtoa. Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 10 prosenttia. Kasvu oli seurausta lähinnä liikevaihdon kasvusta sekä tehostamistoimista.

Yritysasiakkaat

Miljoonaa euroa	7-9/2017	7-9/2016	Δ %	1-9/2017	1-9/2016	Δ %
Liikevaihto	162	151	7,8	484	444	9,1
Käyttökate	62	57	8,2	164	157	4,3
Vertailukelp. käyttökate	62	58	7,2	165	158	4,5
Vertailukelp. käyttökate, %	38,0	38,2		34,1	35,6	
Liikevoitto	41	36	14,5	98	97	1,9
Vertailukelp. liikevoitto	41	36	12,9	99	97	2,2
Käyttöomaisuusinvestoinnit	19	15	29,3	59	53	10,6

Muutos lasketaan käyttämällä tarkkoja lukuja ennen pyöristystä

Kolmas vuosineljännes

Liikevaihto kasvoi 8 prosenttia. Viimeaikaiset hankinnat, matkaviestintäpalvelujen ja digitaalisten palvelujen kasvu sekä laitemyynti lisäsivät liikevaihtoa. Perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymien väheneminen ja Suomen alhaisempi yhdysliikenneliikevaihto heikensivät liikevaihtoa. Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 7 prosenttia lähinnä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoimien seurauksena.

Tammi-syyskuu 2017

Liikevaihto kasvoi 9 prosenttia. Viimeaikaiset hankinnat, matkaviestintäpalvelujen ja digitaalisten palvelujen kasvu sekä laitemyynti lisäsivät liikevaihtoa. Perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymien väheneminen ja Suomen alhaisempi yhdysliikenneliikevaihto heikensivät liikevaihtoa. Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 4 prosenttia lähinnä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoimien seurauksena.

Henkilöstö

Tammi–syyskuussa Elisalla oli henkilöstöä keskimäärin 4 579 (4 221). Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut olivat 221 miljoonaa euroa (201). Kolmannella neljänneksellä työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut olivat 68 miljoonaa euroa (63). Henkilöstömäärät segmenteittäin kauden lopussa olivat seuraavat:

	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Kuluttaja-asiakkaat	2 755	2 433	2 424
Yritysasiakkaat	1 885	1 899	1 877
Yhteensä	4 640	4 332	4 301

Kasvu työsuhde-etuuksista aiheutuvissa kuluissa ja henkilöstön määrässä oli seurausta lähinnä viimeaikaisista hankinnoista ja suuremmista pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän kuluista.

Investoinnit

Miljoonaa euroa	7–9/2017	7–9/2016	1–9/2017	1–9/2016
Investoinnit käyttöomaisuuteen	58	42	176	142
– Kuluttaja-asiakkaat	39	27	117	89
– Yritysasiakkaat	19	15	59	53
Osakkeet	2	85	103	109
Yhteensä	60	127	279	251

Investoinnit sisältävät Viron 2 600 MHz:n kaistanleveyden huutokauppaan liittyvät lisenssimaksut, jotka olivat kolmannella neljänneksellä 2 miljoonaa euroa ja tammi–syyskuussa 6 miljoonaa euroa.

Pääinvestoinnit liittyivät 4G-verkkojen kapasiteetin ja peittoalueen kasvattamiseen sekä muihin verkko- ja IT-investointeihin. Osakeinvestoinnit vuonna 2017 liittyivät pääasiassa Starmaniin, Santa Monica Networksiin sekä Tampereen Tietoverkkoon ja vuonna 2016 omistusosuuden kasvattamiseen Anviassa.

Rahoitusjärjestelyt ja luokitukset

Voimassa olevat rahoitusjärjestelyt

Miljoonaa euroa	Enimmäismäärä	Käytössä 30.9.2017
Komittoidut luottolimiitit	300	0
Yritystodistusohjelma ¹⁾	350	207
EMTN-ohjelma ²⁾	1 000	780

¹⁾ Ohjelma ei ole komittoitu

²⁾ Eurooppalainen joukkovelkakirjaohjelma, ei komittoitu

Pitkien lainojen luokitukset

Luokittaja	Luokitus	Näkymä
Moody's Investor Services	Baa2	Vakaa
Standard & Poor's	BBB+	Vakaa

Osake

Osakkeiden vaihto perustuu Nasdaq Helsingissä ja vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla tehtyihin kaappoihin. Päätoskurssit perustuvat Nasdaq Helsingin tietoihin.

Osakkeiden pörssivaihdon kehitys	7-9/2017	7-9/2016	1-9/2017	1-9/2016
Nasdaq Helsinki, milj. kpl	21,7	23,8	78,0	74,1
Muut markkinapaikat, milj. kpl ¹⁾	23,9	34,6	18,1	139,2
Kokonaisvaihto, milj. kpl	45,6	58,4	196,1	213,3
Vaihto, milj. euroa	1 616,9	1 914,9	6 543,4	7 055,0
% osakkeista	27	35	117	127

Osakkeet ja markkina-arvot	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Osakkeita, kpl	167 335 073	167 335 073	167 335 073
Omat osakkeet	7 796 803	7 716 969	7 715 129
Ulkona olevat osakkeet	159 538 270	159 618 104	159 619 944
Päätoskurssi, euroa	36,42	32,83	30,93
Osakekannan markkina-arvo, milj. euroa	6 094	5 494	5 176
Omien osakkeiden rahasto, %	4,66	4,61	4,61

¹⁾ Muut markkinapaikat Fidessa Fragmentation -raportin mukaan

Osakkeita	Osakkeita, kpl	Omat osakkeet	Ulkona olevat osakkeet
Osakkeet 31.12.2016	167 335 073	7 715 129	159 619 944
Suoritusperusteinen osakepalkkiojärjestelmä ¹⁾		-133 326	133 326
Omien osakkeiden rahastoon ²⁾		215 000	-215 000
Osakkeet 30.9.2017	167 335 073	7 796 803	159 538 270

¹⁾ Pörssitiedote 1.2.2017

²⁾ Pörssitiedote 16.5.2017

Elisan osakkeenomistajien nimitystoimikunta

Elisan osakasluettelon per 31.8.2017 mukaisesti määriteltiin suurimmat osakkeenomistajat, jotka nimesivät toimikunnan jäsenet. Nimitystoimikunnan kokoonpano syyskuusta 2017 lähtien on ollut seuraava:

- Antti Mäkinen, toimitusjohtaja, nimeäjä Solidium Oy
- Reima Rytsölä, varatoimitusjohtaja, nimeäjä Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma
- Timo Ritakallio, toimitusjohtaja, nimeäjä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
- Hanna Hiidenpalo, johtaja, sijoitukset, nimeäjä Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo
- Raimo Lind, Elisan hallituksen puheenjohtaja

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi Antti Mäkisen.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan asettamisesta päätti Elisan yhtiökokous vuonna 2012. Sen tehtävänä on valmistella hallituksen jäseniä ja hallituspalkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Merkittävät oikeudelliset ja sääntelyyn liittyvät asiat

Elisan GSM-lisenssi (900 ja 1 800 MHz), jonka oli määrä päättyä marraskuussa 2017, uusittiin vertailevassa menettelyssä. Lisenssi on voimassa 31.12.2019 saakka.

Elisan toimintaan liittyvät oleelliset riskit ja epävarmuustekijät

Riskienhallinta on osa Elisan sisäistä valvontajärjestelmää. Sen avulla pyritään varmistamaan, että yhtiön liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan, niihin vaikutetaan ja niitä seurataan. Yhtiö jakaa liiketoimintaan vaikuttavat riskinsä strategisiin ja operatiivisiin riskeihin sekä vahinko- ja rahoitusriskeihin.

Strategiset ja operatiiviset riskit:

Televiestintäala on erityisen kilpailtu Elisan päämarkkina-alueilla, mikä voi vaikuttaa Elisan liiketoimintaan. Lisäksi ala on voimakkaasti säännelty. Elisaa ja sen liiketoimintaa valvovat ja sääntelevät useat viranomaiset. Sääntely vaikuttaa joidenkin Elisan tuotteiden ja palvelujen hintoihin. Se voi myös vaatia pitkäkestoisia investointeja.

Tietoliikenneteknologian nopea kehitys voi vaikuttaa merkittävästi Elisan liiketoimintaan.

Elisan päämarkkina-alue on Suomi, missä matkapuhelinten määrä asukasta kohden on maailman suurimpia ja liittymämäärän kasvu siksi rajallista. Lisäksi kiinteän verkon puhelinliikenteen volyyymi on vähentynyt viime vuosina. Nämä tekijät voivat rajoittaa kasvumahdollisuuksia.

Vahinkoriskit:

Yhtiön ydintoiminnot on vakuutettu onnettomuuksista aiheutuvien vahinkojen ja keskeytymisten varalta. Vahinkoriskejä ovat myös oikeudenkäynnit ja kanteet.

Rahoitusriskit:

Korkoriskin hallitsemiseksi konsernin lainat ja sijoitukset on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkisiin instrumentteihin. Korkoriskin hallitsemiseksi voidaan käyttää korkojohdannaisia.

Elisan liiketoimintoihin liittyvistä varoista ja kassavirroista valtaosa on euromääräistä, joten valuuttariski on vähäinen.

Likviditeettiriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa konsernin rahoitus kaikissa tilanteissa. Elisalla on käteisvaroja, kommitoituja luottojärjestelyjä ja jatkuva kassavirta, jotka riittävät kattamaan ennakoitavissa olevat rahoitustarpeet.

Likvidien varojen sijoitukset tehdään vahvistettujen limiittien rajoissa taloudellisesti vakaisiin pankkeihin, kotimaisiin yrityksiin ja instituutioihin. Myyntisaamisten luottoriskikeskittymät ovat vähäisiä asiakaskannan suuruuden ansiosta.

Rahoitusriskien hallinta on selostettu vuoden 2016 vuosikertomuksen liitetiedossa 34.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden jälkeen ei ole ollut merkittäviä tapahtumia.

Näkymät ja ohjeistus vuodelle 2017

Suomen makrotaloussympäristön tilanne on parantunut, mutta pitkän aikavälin rakenteellisia haasteita on edelleen. Kilpailutilanne Suomen televiestintämarkkinoilla jatkuu haasteellisena.

Liikevaihdon arvioidaan olevan parempi kuin vuonna 2016. Viimeaikaisten yritysostojen, mobiilidatan ja digitaalisten palvelujen odotetaan kasvattavan liikevaihtoa. Vertailukelpoisen käyttökatteen odotetaan olevan parempi kuin vuonna 2016. Investointien odotetaan olevan enintään 13 prosenttia liikevaihdosta keskipitkän aikavälin tavoitteen, korkeintaan 12 prosenttia, ollessa edelleen voimassa. Elisan rahoitusasema ja maksuvalmius on hyvä.

Elisa jatkaa tuottavuutta lisääviä toimenpiteitään, esimerkiksi lisäämällä automaatiota eri prosesseissa, kuten verkonhallinnassa ja jakelussa. Tämän lisäksi Elisan jatkuvat laadun parantamistoimenpiteet lisäävät asiakastyytyvyyttä ja tehokkuutta sekä pienentävät kustannuksia.

Elisan kehitys uusia, elämyksellisiä ja merkityksellisiä palveluja asiakkailleen tarjoavana yhtiönä jatkuu. Pitkän aikavälin kasvu ja kannattavuuden paraneminen perustuvat mobiilidatamarkkinoiden kasvuun sekä digitaalisiin online- ja ICT-palveluihin.

HALLITUS

Osavuositarkastuksen luvut eivät ole tilintarkastettuja.

Konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	7-9	7-9	1-9	1-9	1-12
		2017	2016	2017	2016	2016
Liikevaihto	1	453,9	418,7	1 314,9	1 201,7	1 635,7
Liiketoiminnan muut tuotot		1,5	1,8	3,1	2,9	4,4
Materiaalit ja palvelut		-178,6	-159,3	-505,4	-450,5	-626,4
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut		-68,1	-63,2	-221,5	-200,7	-274,8
Liiketoiminnan muut kulut		-43,5	-44,1	-134,5	-129,2	-175,9
Käyttökate	1	165,3	154,0	456,6	424,3	563,0
Poistot ja arvonalentumiset		-56,8	-55,5	-171,1	-160,8	-223,8
Liikevoitto	1	108,5	98,4	285,5	263,5	339,3
Rahoitustuotot		1,0	0,6	48,6	2,4	6,8
Rahoituskulut		-5,9	-5,8	-17,5	-18,6	-24,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		0,0	0,0	0,0	-1,4	-1,4
Voitto ennen veroja		103,6	93,2	316,6	245,9	320,0
Tuloverot		-19,1	-17,8	-51,4	-47,3	-62,6
Tilikauden voitto		84,6	75,4	265,2	198,6	257,4

Tilikauden voiton jakautuminen:

Emoyhtiön omistajille	84,6	75,3	265,1	198,4	257,1
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,1	0,1	0,2	0,3
	84,6	75,4	265,2	198,6	257,4

Tulos/osake (euroa)

Laimentamaton	0,53	0,47	1,66	1,24	1,61
Laimennettu	0,53	0,47	1,66	1,24	1,61

Ulkona olevia osakkeita keskimäärin (1000 osaketta)

Laimentamaton	159 538	159 618	159 630	159 604	159 608
Laimennettu	159 538	159 618	159 630	159 604	159 608

Laaja konsernin tuloslaskelma

Tilikauden voitto	84,6	75,4	265,2	198,6	257,4
Muut laajan tuloksen erät verovaikutus huomioon					
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:					
Myytävissä olevat rahoitusvarat		9,4	-34,7	8,9	7,7
Rahavirran suojaukset	0,2	0,3	0,2	0,2	0,5
Muuntoerot	-0,1	0,1	-0,2	0,1	0,0
	0,1	9,9	-34,7	9,2	8,3
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:					
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät					-0,3
Laajan tuloslaskelman voitto	84,7	85,3	230,5	207,9	265,4
Laajan tuloslaskelman voiton jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	84,7	85,2	230,4	207,6	265,1
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,1	0,1	0,2	0,3
	84,7	85,3	230,5	207,9	265,4

Konsernin tase

	30.9. 2017	31.12. 2016
milj. euroa		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	751,1	713,9
Liikearvo	1 013,5	879,8
Muut aineettomat hyödykkeet	174,1	160,0
Osuudet osakkuusyrityksissä	1,9	2,2
Myytäviksi olevat rahoitusvarat	7,6	38,9
Laskennalliset verosaamiset	25,0	24,6
Myyntisaamiset ja muut saamiset	77,2	74,8
	2 050,4	1 894,3
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	63,8	55,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	377,6	537,0
Tuloverosaamiset	0,4	2,2
Rahavarat	90,9	44,5
	532,8	638,7
Varat yhteensä	2 583,2	2 533,0
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	965,3	970,8
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,1	0,5
Oma pääoma yhteensä	965,5	971,3
Pitkäaikaiset velat		
Laskennalliset verovelat	29,0	28,5
Eläkevelvoitteet	16,6	16,6
Varaukset	3,2	3,5
Rahoitusvelat	990,8	827,3
Ostovelat ja muut velat	29,8	34,0
	1 069,5	909,8
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat ja muut velat	316,3	307,7
Tuloverovelat	8,1	0,0
Varaukset	4,0	2,9
Rahoitusvelat	219,9	341,2
	548,2	651,9
Oma pääoma ja velat yhteensä	2 583,2	2 533,0

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	1-9 2017	1-9 2016	1-12 2016
Liiketoiminnan rahavirrat			
Voitto ennen veroja	316,6	245,9	320,0
Oikaisut			
Poistot ja arvonalentumiset	171,1	160,8	223,8
Muut oikaisut	-33,0	14,6	14,7
	138,1	175,4	238,5
Käyttöpääoman muutos			
Myynti- ja muiden saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-26,6	-9,0	-3,0
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys(+)	-5,9	2,7	0,6
Osto- ja muiden velkojen lisäys (+) / vähennys(-)	8,5	3,7	11,9
	-23,9	-2,5	9,4
Rahoituserät, netto	-10,3	-9,1	-16,3
Maksetut verot	-42,1	-43,2	-65,1
Liiketoiminnan nettorahavirta	378,3	366,5	486,5
Investointien rahavirrat			
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-177,6	-141,5	-208,9
Investoinnit osakkeisiin ja liiketoimintoihin	-39,3	-48,3	-49,1
Myönnetyt lainat			-167,0
Lainasaamisten takaisinmaksut	44,8		
Omaisuuksien myynnit	45,5	3,3	3,8
Investointien nettorahavirta	-126,6	-186,6	-421,3
Rahavirta ennen rahoitusta	251,7	180,0	65,2
Rahoituksen rahavirrat			
Pitkäaikaisten lainojen nostot	169,7	150,0	150,0
Pitkäaikaisten lainojen maksut	-9,2	-130,7	-130,8
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	-122,0	30,5	158,5
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-3,1	-3,4	-4,4
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta	-1,2		
Maksetut osingot	-239,5	-222,7	-223,2
Rahoituksen nettorahavirta	-205,3	-176,3	-49,9
Rahavarojen muutos	46,4	3,6	15,3
Rahavarat tilikauden alussa	44,5	29,1	29,1
Rahavarat tilikauden lopussa	90,9	32,8	44,5

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Osake- pääoma	Omat osakkeet	Sijoitetun vapaan oman pääoman		Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Määräys-	Oma pääoma yhteensä
			rahasto	rahasto			vallattomien omistajien osuus	
Oma pääoma 1.1.2016	83,0	-145,5	90,9		397,7	499,3	0,5	925,9
Kauden tulos						198,4	0,2	198,6
Muuntoerot						0,1		0,1
Myytavissä olevat rahoitusvarat					8,9			8,9
Rahavirran suojaukset					0,2			0,2
Laaja tulos					9,1	198,5	0,2	207,9
Osingonjako						-223,5	-0,4	-223,9
Osakepalkitseminen		2,6				2,6		5,2
Muut muutokset						-2,6		-2,6
Oma pääoma 30.9.2016	83,0	-142,9	90,9		406,8	474,3	0,3	912,5

milj. euroa								
Oma pääoma 1.1.2017	83,0	-142,9	90,9		405,7	534,1	0,5	971,3
Kauden tulos						265,1	0,1	265,2
Muuntoerot						-0,2		-0,2
Myytavissä olevat rahoitusvarat					-34,7			-34,7
Rahavirran suojaukset					0,2			0,2
Laaja tulos					-34,6	264,9	0,1	230,5
Osingonjako						-239,6	-0,3	-240,0
Osakepalkitseminen		2,6				4,9		7,6
Tytäryritysomistuksen lisäys ilman määräysvallan muutosta						-1,1	-0,1	-1,2
Muut muutokset						-2,6		-2,6
Oma pääoma 30.9.2017	83,0	-140,2	90,9		371,1	560,6	0,1	965,5

Liitetiedot LAATIMISPERIAATTEET

Osavuositarkastus on laadittu IFRS:n kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita noudattaen, mutta sen laadinnassa ei ole noudatettu kaikkia IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin vaatimuksia. Tiedot on laadittu niiden voimassa olevien kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti, jotka Euroopan unionissa on hyväksytty sovellettaviksi. Alla mainittuja laatimisperiaatteiden muutoksia lukuunottamatta osavuositarkastus on laadittu noudattaen 31.12.2016 tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Muutokset laatimisperiaatteissa

1.1.2017 käyttöön otettuja standardeja, standardien muutoksia ja muutettuja tulkintoja ovat:
- IFRS-standardien vuosittaiset muutokset

UUDEN JA UUDISTETUN IFRS-NORMISTON SOVELTAMINEN

Elisa ottaa käyttöön IFRS 15 ja IFRS 9 -standardit sekä muutetun IFRS 2 -standardin 1.1.2018 alkavan tilikauden alusta lukien ja IFRS 16 standardin 1.1.2019 alkavan tilikauden alusta lukien, mikäli ne on suunnitellulla käyttöönottohetkellä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

- IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista. Standardi sisältää viisivaiheisen myyntituottojen tuloutusmallin. IFRS 15 standardin mukaan myyntituotot tulee kohdistaa suoritevelvoitteille suhteellisten erillismyynnihintojen perusteella. Myynnin kirjaaminen tapahtuu ajan kuluessa tai tiettyä ajankohtana ja keskeisenä kriteerinä on määrääsvallan siirtyminen.

Elisa on aloittanut standardin käyttöönottoon valmistautumisen vuonna 2015 laatimalla yltäsoisen analyysin merkittävimmistä muutosalueista. Standardin käyttöönotolla on merkittäviä vaikutuksia tietojärjestelmiin ja raportoinnin prosesseihin. Elisän taloudelliseen raportointiin ei odoteta merkittäviä muutoksia, eikä standardin käyttöönotolla ole rahavirtavaikutusta. Elisassa on perustettu erillinen projekti, jonka vastuulla on johtaa standardin käyttöönottamiseen tarvittavien prosessimuutosten suunnittelu ja jalkauttaminen sekä muutoksen hallinta.

Elisa tulee soveltamaan standardin käyttöönoton yhteydessä mukautettua takautuvaa lähestymistapaa ja soveltaa IFRS 15 vaatimuksia ainoastaan 1.1.2018 avoimena oleviin sopimuksiin ja esittää nämä, kuten ne olisi kirjattu IFRS 15 mukaisesti sopimuskauden alusta alkaen. Soveltamisen aloittamisesta aiheutunut kertynyt vaikutus kirjataan soveltamisen aloittamisajankohtana kertyneiden voittovarojen alkusaldon oikaisuksi, eikä vertailuvuoden tietoja oikaista.

Elisassa suoritevelvoitteiden tunnistamisen myötä ei synny merkittäviä muutoksia nykyisten tuloutusperiaatteiden mukaisiin tavarain ja palvelun käsitteisiin. Toistaiseksi voimassa olevat ja määräaikaisten palvelusopimukset ovat ajan kuluessa tuloutuvia suoritevelvoitteita ja tavarat tiettyä ajankohtana tuloutuvia suoritevelvoitteita.

Toistaiseksi voimassa olevat palvelusopimukset tuloutuvat IFRS 15 standardin ja nykyisten tuloutusperiaatteiden mukaisesti ajan kuluessa ja myyntituotot kirjataan vähennettynä myönnettyillä alennuksilla. Avausmaksut sekä näihin liittyvät kulut tuloutuvat kytkentähetkellä.

Määräaikaisten palvelusopimukset tuloutuvat sopimuskauden aikana ja nykyisistä tuloutusperiaatteista poiketen määräaikaisten sopimusten avausmaksut sekä näihin liittyvät kulut samoin kuin annetut alennukset jaksottuvat pääsääntöisesti koko sopimuskaudelle.

Yritysassiakkaiden kanssa solmitut palvelusopimukset täyttävät tyypillisesti IFRS 15 mukaisen yhtenä kokonaisuutena neuvotellun sopimuskokonaisuuden kriteerit, jolloin palvelusopimus käsitellään yhtenä sopimuksena ja transaktiohintaa kohdistetaan suoritevelvoitteille perustuen asiakaskohtaisesti neuvoteltuihin hintoihin. Henkilöasiakkaiden kanssa solmitaan tyypillisesti vakionuotoisia sopimuksia, eivätkä ne muodosta IFRS 15 standardin mukaisia yhdessä neuvoteltuja sopimuskokonaisuuksia, vaan sopimukset käsitellään erillisinä yksittäisinä suoritevelvoitteina.

- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit. Standardin mukaan rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon, paitsi tiettyjen ehtojen täytyessä jaksotettuun hankintamenoon. Arvostamistapoja on myös yksinkertaistettu. Uusi standardi tuo muutoksia suojauslaskentaan ja arvonalentumisten arviointiin uuden mallin, jonka mukaisesti odotettujen luottotappioiden kirjaaminen tapahtuu jo sopimuksen alussa. Muutos ei vaikuta olennaisesti konsernin tilinpäätökseen.

- IFRS 2 Osakeperusteiset maksut standardin muutos koskee palkkiojärjestelmiä, joissa osakeperusteinen liiketoimi maksetaan nettona verojen jälkeen ja työnantajalla on velvollisuus toimittaa osakepalkkiojärjestelmästä saadun edun arvosta ennakonpidätys. Nykyisen standardin mukaan kokonaispalkkio jaetaan omalla pääomalla maksettavaan osuuteen sekä käteisenä maksettavaan osuuteen. Muutetun standardin mukaan osakepalkkiojärjestelmiä käsitellään kokonaisuudessaan omalla pääomalla maksettavina järjestelyinä ja työsuhdekulu kirjataan perustuen myönnettyjen brutto-osakkeiden määrään huolimatta siitä, että työntekijä saa lopulta vain netto-osakkeet ja yhtiö suorittaa ennakonpidätysvelvoitteiden kattamiseen tarvittavan osuuden rahana verottajalle. Yhtiön verottajalle maksama ennakonpidätys kirjataan suoraan omaan pääomaan. Muutos ei vaikuta olennaisesti konsernin tilinpäätökseen.

- IFRS 16 Vuokrasopimukset. Vuokralleantajan osalta tilanne säilyy pääosin nykyisenä. Vuokralleottajan kaikki vuokrasopimukset kirjataan käyttöoikeusomaisuuserinä taseeseen pois lukien lyhytaikaiset alle 12 kk sopimukset ja arvoltaan vähäiset sopimukset. Muutos siirtää taseen ulkopuolisia vastuita taseeseen, jonka seurauksena käyttöomaisuuden ja vieraan pääoman määrät kasvavat. Vastuiden määrä 30.9.2017 on 87,0 milj. euroa. Vastuina käsiteltävien sopimusten ja IFRS 16 mukaisten vuokrasopimusten käsitteet poikkeavat kuitenkin toisistaan, mistä johtuen taseeseen kirjattavien sopimusten määrä voi poiketa vastuiden määrästä. Valtuutettiin uudet taseeseen kirjattavat sopimukset koostuvat toimi- ja teliolojen vuokrasopimuksista. Muutoksella tulee olemaan vaikutuksia konsernitilinpäätökseen. Muutos vaikuttaa myös taseeseen perustuviin tunnuslukuihin kuten velkaantumisasteeseen.

1. Tiedot segmenteittäin

7-9/2017 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	291,6	162,3		453,9
Käyttökate	103,6	61,7		165,3
Poistot ja arvonalentumiset	-35,9	-20,9		-56,8
Liikevoitto	67,7	40,8		108,5
Rahoitustuotot			1,0	1,0
Rahoituskulut			-5,9	-5,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0,0	0,0
Voitto ennen veroja				103,6

Investoinnit 38,8 19,5 58,2

7-9/2016 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	268,1	150,6		418,7
Käyttökate ¹⁾	97,0	57,0		154,0
Poistot ja arvonalentumiset ¹⁾	-34,1	-21,4		-55,5
Liikevoitto ¹⁾	62,8	35,6		98,4
Rahoitustuotot			0,6	0,6
Rahoituskulut			-5,8	-5,8
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0,0	0,0
Voitto ennen veroja				93,2

Investoinnit ¹⁾ 26,6 15,0 41,6

¹⁾ Segmenteille kohdistettävien kulujen ja investointien allokoitisaäntöjä on tarkennettu vuonna 2017, mistä johtuen vertailuvuoden 2016 luvut on päivitetty vastaamaan tarkennettuja allokoiteja. Vertailuvuonna 7-9/2016 Henkilöasiakkaiden osalta esitetty käyttökate oli 100,8 milj. euroa, poistot ja arvonalentumiset -30,7 milj. euroa, liikevoitto 70,1 milj. euroa ja investoinnit 23,7 milj. euroa. Yritysiakkaiden osalta vertailuvuonna 7-9/2016 esitetty käyttökate oli 53,2 milj. euroa, poistot ja arvonalentumiset -24,8 milj. euroa, liikevoitto 28,4 milj. euroa ja investoinnit 17,9 milj. euroa.

1-9/2017 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdista- mattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	830,4	484,5		1 314,9
Käyttökate	292,4	164,2		456,6
Poistot ja arvonalentumiset	-105,3	-65,7		-171,1
Liikevoitto	187,1	98,4		285,5
Rahoitustuotot				48,6
Rahoituskulut				-17,5
Osuus osakkuusyriytysten tuloksesta				0,0
Voitto ennen veroja				316,6

Investoinnit 116,7 58,8 175,5

1-9/2016 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdista- mattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	757,5	444,2		1 201,7
Käyttökate ¹⁾	266,8	157,5		424,3
Poistot ja arvonalentumiset ¹⁾	-100,0	-60,8		-160,8
Liikevoitto ¹⁾	166,8	96,6		263,5
Rahoitustuotot			2,4	2,4
Rahoituskulut			-18,6	-18,6
Osuus osakkuusyriytysten tuloksesta			-1,4	-1,4
Voitto ennen veroja				245,9

Investoinnit ¹⁾ 88,7 53,1 141,8

¹⁾ Segmenteille kohdistettavien kulujen ja investointien allokointisääntöjä on tarkennettu vuonna 2017, mistä johtuen vertailuvuoden 2016 luvut on päivitetty vastaamaan tarkennettuja allokointeja. Vertailuvuonna 1-9/2016 Henkilöasiakkaiden osalta esitetty käyttökate oli 278,1 milj. euroa, poistot ja arvonalentumiset -89,1 milj. euroa, liikevoitto 189,0 milj. euroa ja investoinnit 79,3 milj. euroa. Yritysiakkaiden osalta vertailuvuonna 1-9/2016 esitetty käyttökate oli 146,2 milj. euroa, poistot ja arvonalentumiset -71,7 milj. euroa, liikevoitto 74,5 milj. euroa ja investoinnit 62,6 milj. euroa.

1-12/2016 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdista- mattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	1 029,3	606,4		1 635,7
Käyttökate ¹⁾	353,9	209,1		563,0
Poistot ja arvonalentumiset ¹⁾	-143,2	-80,6		-223,8
Liikevoitto ¹⁾	210,7	128,5		339,3
Rahoitustuotot			6,8	6,8
Rahoituskulut			-24,6	-24,6
Osuus osakkuusyriytysten tuloksesta			-1,4	-1,4
Voitto ennen veroja				320,0

Investoinnit ¹⁾ 143,0 82,9 226,0
Varat 1 365,9 886,0 281,1 2 533,0

¹⁾ Segmenteille kohdistettavien kulujen ja investointien allokointisääntöjä on tarkennettu vuonna 2017, mistä johtuen vertailuvuoden 2016 luvut on päivitetty vastaamaan tarkennettuja allokointeja. Vertailuvuonna 1-12/2016 Henkilöasiakkaiden osalta esitetty käyttökate oli 369,4 milj. euroa, poistot ja arvonalentumiset -128,7 milj. euroa, liikevoitto 240,7 milj. euroa ja investoinnit 125,7 milj. euroa. Yritysiakkaiden osalta vertailuvuonna 1-12/2016 esitetty käyttökate oli 193,6 milj. euroa, poistot ja arvonalentumiset -95,1 milj. euroa, liikevoitto 98,6 milj. euroa ja investoinnit 100,2 milj. euroa.

2. Muut vuokrasopimukset

Ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

	30.9.	31.12.
milj. euroa	2017	2016
Yhden vuoden kuluessa	29,6	29,6
Yhtä vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	37,8	36,7
Yli viiden vuoden kuluttua	19,6	26,6
	87,0	93,0

3. Ehdolliset velat

	30.9.	31.12.
milj. euroa	2017	2016
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Kiinnitykset	2,0	1,2
Pantatut arvopaperit		0,1
Talletukset	2,7	0,7
Takaukset	1,1	1,1
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	0,5	0,5
Muut		0,0
	6,4	3,6
Muut sopimusveloitteet		
Takaisinostovastuut	0,1	0,0
Remburssivastuu	0,1	0,1
Pääomallainan kirjaamaton korkovastuu		0,0

4. Johdannaissopimukset

	30.9.	31.12.
milj. euroa	2017	2016
Johdannaissopimusten nimellisarvot		
Sähköjohdannainen	2,9	4,3
Johdannaissopimusten käyvät arvot		
Sähköjohdannainen	-0,3	-0,8

Tunnusluvut

milj. euroa	1-9 2017	1-9 2016	1-12 2016
Oma pääoma/osake, (euroa)	6,05	5,71	6,08
Korollinen nettovelka	1 119,9	1 007,2	1 124,1
Gearing, %	116,0	110,4	115,7
Omavaraisuusaste, %	37,5	39,6	38,5
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), % *)	18,8	17,7	17,0
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, josta rahoitusleasingilla hankittu osuus	175,5 2,6	141,8 1,3	226,0 2,5
Bruttoinvestoinnit % liikevaihdosta	13,3	11,8	13,8
Sijoitukset osakkeisiin ja liiketoimintoihin	103,4	108,7	107,9
Henkilöstö keskimäärin	4 579	4 221	4 247

*) laskennassa käytetty rullaavaa 12 kk tulosta

Sijoittajakalenteri

Tilinpäätöstiedote 2017	31.1.2018
Tammi-maaliskuun 2018 osavuositarkastus	18.4.2018
Tammi-kesäkuun 2018 puolivuositarkastus	13.7.2018
Tammi-syyskuun 2018 osavuositarkastus	18.10.2018

Yhteystiedot

Sijoittajasuhteet:

investor.relations@elisa.fi

Viestintä:

mediadesk@elisa.fi

[Elisan kotisivu: www.elisa.fi](http://www.elisa.fi)